

แบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านเทคนิคการเรียนการสอน

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง ดร. สุทิศา ปลื้มปิติวิริยะเวช คณะวิชา/หน่วยงาน กายภาพบำบัดและเวชศาสตร์การกีฬา
อาจารย์สุวัฒนา ทองเอี้ย คณะวิชา/หน่วยงาน กายภาพบำบัดและเวชศาสตร์การกีฬา
2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก ดร.บุศรา ชินสงคราม คณะวิชา/หน่วยงาน กายภาพบำบัดและเวชศาสตร์การกีฬา
3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

อาจารย์ประสานงานและผู้สอนวิชากายภาพบำบัดชุมชน 2 (PTP477) และงานบริการกายภาพบำบัด (PTP181)

<https://www.facebook.com/watch/?v=336150130601597>

4. เรื่องที่เล่า

การเรียนการสอนรูปแบบงานบริการกายภาพบำบัดชุมชน ในรายวิชา PTP181 งานบริการกายภาพบำบัด สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะกายภาพบำบัดและเวชศาสตร์การกีฬา

5. ความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

คณะกายภาพบำบัดและเวชศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยรังสิต มีเป้าหมายผลิตบัณฑิตกายภาพบำบัดที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์ รับผิดชอบต่อสังคม การจัดกระบวนการเรียนการสอน นอกจากมุ่งพัฒนาความรู้ทางกายภาพบำบัด ตามมาตรฐานของวิชาชีพแล้ว ยังประสงค์ให้บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อ เสี่ยงละ อดทน และใส่ใจทุกข์สุขของผู้อื่น เห็นความเชื่อมโยงระหว่างความเจ็บป่วยด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม การที่จะสร้างบัณฑิตที่มีแนวคิดดังกล่าว ได้นั้น ต้องอาศัยเวลาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยรังสิต ตระหนักว่า กระบวนการเรียนรู้ชีวิต การเข้าใจและเข้าถึงความทุกข์ยากของผู้คนจากความเจ็บป่วย และความเข้าใจต่อปัญหา สุขภาพที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม จำเป็นต้องเริ่มให้นักศึกษาตระหนักนับแต่เริ่มแรกเข้าเรียนใน มหาวิทยาลัย คณะฯจึงจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง จึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตัวนักศึกษาอย่างเป็นลำดับขั้น โดยกิจกรรมที่ (นักศึกษาชั้นปีที่ 4) พาน้อง (นักศึกษาชั้นปีที่ 1) ไปมีส่วนร่วมในการให้บริการทางกายภาพบำบัดในชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชากายภาพบำบัดชุมชน ซึ่งนอกจากจะเป็นการเปิดมุมมองการทำงานในวิชาชีพแก่รุ่นน้องแล้ว ยังช่วยให้รุ่นพี่และรุ่นน้องได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ได้แลกเปลี่ยนมุมมองในการทำงานและมีส่วนช่วยให้นักศึกษาปี 1 ได้ทบทวนเป้าหมายและช่วยวางแผนตนเองในอนาคต

การเรียนการสอนนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างนักศึกษาให้เป็นผู้ที่เติบโตจากภายใน มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตอาสา มีสำนึกในความเป็นวิชาชีพว่าต้องทำงานเพื่อประชาชน และเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมธรรมาธิปไตย
2. เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพกายภาพบำบัด ทราบบทบาทหน้าที่ของนักกายภาพบำบัดที่ดีและเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อไป
3. เพื่อเปิดพื้นที่ให้รุ่นพี่ได้สอนและดูแลรุ่นน้องทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในมิติอื่นๆ สร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง สร้างเสริมศักยภาพในการทำงานเป็นทีม ฝึกทักษะการเป็นผู้นำ

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้ ผู้มีส่วนร่วมอุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางการแก้ไข

1. แต่งตั้งกรรมการดำเนินงาน อาจารย์ประสานงานวิชา อาจารย์ผู้สอนวิชา PTP 477 และ PTP 181
2. คณะกรรมการประชุมเพื่อวางแผนงาน กำหนดวันและกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านประสบการณ์ตรง
3. อาจารย์ประสานงานวิชา PTP 477 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ และผู้ช่วยที่จะไปขอให้นักศึกษาชั้นปี 1 ไปศึกษาดูงาน อาจารย์ประสานงานวิชา PTP 181 ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อขออนุญาตพานักศึกษาไปเรียนนอกสถานที่
4. อาจารย์ผู้สอนวิชา PTP 477 เตรียมนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพื่อเป็นผู้นำน้องเรียนรู้ นำถอดและสรุปบทเรียนและเตรียมเคสผู้ป่วยที่จะพาน้องไปมีส่วนร่วมในการให้บริการทางกายภาพบำบัด อาจารย์ผู้สอนวิชา PTP 181 เตรียมนักศึกษาชั้นปี 1 ในเรื่องทักษะการฟัง การสังเกตและจับประเด็น และให้โจทย์ในการเรียนรู้กับนักศึกษา
5. ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน

กำหนดภารกิจกิจกรรมศึกษาดูงานชุมชนของวิชา PTP 181

ณ ตำบลตอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี วันเสาร์ที่ 30 พฤศจิกายน 2562

5.30 น.	ลงทะเบียน เช็กชื่อ หน้า ดึก 1
5.45- 8.00 น.	ออกเดินทางสู่ ตำบลตอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
8.00-8.30	กิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาปี 1 และปี 4 (กลุ่มใหญ่)
8.30 - 12.00 น.	ลงพื้นที่ศึกษาดูงานชุมชน โดย แบ่งนักศึกษาตามพื้นที่รับผิดชอบของนักศึกษาชั้นปีที่ 4
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.00 น.	กิจกรรมกลุ่มย่อยถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

16.00 – 18.00 น.

เดินทางกลับมหาวิทยาลัยรังสิต

6. สรุปผลการศึกษาดูงาน

7. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ผู้เล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ดังกล่าว

สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปี 1

ได้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น ได้ประสบการณ์ดีๆที่ได้มาลงชุมชน ได้เห็นทั้งกระบวนการของการจัดการทางกายภาพบำบัดให้กับผู้ป่วย 1 คน และได้เห็นมุมมองของการให้บริการผู้ป่วยที่อยู่ที่บ้านซึ่งแตกต่างจากการให้บริการในโรงพยาบาล ที่มีข้อจำกัดเรื่องเครื่องมืออุปกรณ์ในการรักษา ต้องใช้ manual technique และเทคนิคการออกกำลังกายให้เหมาะกับสภาพปัญหาทั้งเรื่องคนดูแล สภาพบ้าน การประยุกต์อุปกรณ์ในบ้านสำหรับให้ผู้ป่วยใช้ในการออกกำลังกายด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเข้าหาผู้ป่วย การซักประวัติ การมองภาพรวมของผู้ป่วย ในด้านอื่นๆที่ไม่ใช่แค่ภาวะความเจ็บป่วย เช่น ความเชื่อ ศาสนา การใช้ยาในปัจจุบันรวมถึงสมุนไพร เป็นต้น เห็นการเตรียมตัวต่างๆเวลาจะทำผู้ป่วยต้องมีเครื่องมืออะไรบ้าง ได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารกับผู้ป่วย การโน้มน้าวผู้ป่วยและผู้ดูแล ด้วยการพูดอธิบายเหตุและผลในการทำการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง เห็นและเข้าใจถึงความสำคัญของการตรวจประเมินและเทคนิคการรักษาใหม่ๆที่ยังไม่ได้เคยเรียน เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ที่ติระหว่างนักกายภาพกับผู้ป่วยที่จะทำให้ผู้ป่วยยอมรับการรักษา

สรุปสิ่งความประทับใจหรือสิ่งที่อยากจะบอกจากที่ถึงน้อง

- การรักษาผู้ป่วยเราอาจไม่ได้รักษาเพื่อแค่ทางกายเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆที่อาจเกี่ยวข้องด้วย
- การรักษาผู้ป่วยเราอาจจะมีลืมไปบ้าง แต่เราสามารถกลับมาทวนและกลับไปรักษาผู้ป่วยให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม
- การรักษาไม่จำเป็นต้องรักษาผู้ป่วยแบบครั้งเดียวให้หายเลย บางทีอาจจะต้องใช้เวลาในการรักษาและไม่เร่งรีบจนเกินไป
- ผู้ป่วยบางท่านอาจจะหลงลืมเราหรือมองเราในแง่ไม่ดี เราก็อย่าคิดมากและนำมาเป็นแง่ลบให้กับตัวเอง
- เราต้องมีความอดทนในผู้ป่วยบางรายที่ไม่ทำตามที่เราบอกเพราะความใจร้อนของเรา หรือปรับความเข้าใจในบริบทของผู้ป่วยด้วย
- ต้องเตรียมความรู้จากห้องเรียนมาให้มากพอ เพราะความรู้และทักษะมีความสำคัญในการนำไปรักษาผู้ป่วยจริงมากๆ หากเรามีความรู้พื้นฐานที่ดี เราจะให้การรักษาและสามารถการประยุกต์การจัดการ การใช้อุปกรณ์จากสภาพแวดล้อมที่จำกัดในชุมชนได้ดี
- เรียนรู้วิธีการเข้าหาคนในชุมชน สังเกตและใส่ใจรายละเอียดในผู้ป่วย
- สุขภาพของนักกายภาพต้องพร้อมและแข็งแรง
- หาประสบการณ์จากการรักษาในหลายๆแบบ
- การที่มีการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรืองานกลุ่มต่างๆ เช่น การเสียดสละ, การให้อภัย

- การลงชุมชนเป็นการท้าทายอย่างหนึ่ง เพราะเมื่อเราลงมารักษาคนไข้ เราไม่มีอุปกรณ์ใดๆคอยช่วยเหลือเหมือนโรงพยาบาล ต้องคำนึงถึง ICF model และสภาพแวดล้อม ครอบครัวของผู้ป่วยก็สำคัญมากเช่นกัน
- อยากจะบอกถึงปี1ว่า เวลาทำคนไข้คนหนึ่งเราควรมองถึงปัจจัยด้านอื่นๆที่ไม่ใช่ด้านของสุขภาพอย่างเดียว ต้องมองถึงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวคนไข้ด้วยว่ามีผลอะไรกับคนไข้หรือไม่ รวมถึงการปรับตัวของตัวเราเองว่าเราควรที่จะปรับตัวอะไรหรือไม่เพื่อที่จะมาลงชุมชนได้อย่างราบรื่น การทำงานเป็นกลุ่มก็สำคัญ สะท้อนให้ได้ถึง 2 ด้านไม่ว่าเราจะทำอะไรหรือจากสิ่งแวดล้อมของคนไข้เองนั่นมันมีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ในตัวทุกอย่าง และถ้าเราได้ทำคนไข้จริงๆก็อยากให้เรามองถึงความปลอดภัยของคนไข้เป็นหลักด้วยควรพึงคิดไว้เสมอ , พื้นฐานในเรื่องของการเรียนวิชาต่างๆเป็นสิ่งสำคัญ เช่น anatomy เป็นต้น